

ที่ กส. 1107/ว.50

กรมส่งเสริมสหกรณ์

17 พฤศจิกายน 2524

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตในสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือ ที่ กส 1107/ว.68 ลงวันที่ 18 กันยายน 2522

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้ซักซ้อมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เกี่ยวกับการตรวจหลักฐานการลงรายการในทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์การสอบทานหนังสือต่าง ๆ ของสมาชิก ชี้แจงให้สมาชิกทุกคนเข้าใจขั้นตอนในการกู้เงินการสงเคราะห์ฯ และถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้นในสหกรณ์โดยการกระทำของกรรมการ สมาชิก พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์จะต้องแนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์แจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตทันที พร้อมทั้งเรียกเงินหรือทรัพย์สินคืนด้วยความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กรณีเกิดการทุจริตในสหกรณ์บางสหกรณ์ยังไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาด้านกฎหมายซึ่งอาจเป็นผลทำให้สหกรณ์เสียโอกาสที่จะติดตามเร่งรัดหนี้ได้ ฉะนั้น จึงเห็นควรแนะนำวิธีปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการเมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นในสหกรณ์ ดังนี้

1. เมื่อเกิดการทุจริตขึ้นในสหกรณ์ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำของกรรมการ สมาชิก พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ ให้พิจารณาว่าผู้ทุจริตได้กระทำความผิดทางอาญาดังใด เช่น ยักยอก ข้อโกง หรือปลอมเอกสาร เป็นต้น ทรัพย์สินที่ทุจริตเป็นของสหกรณ์ หรือของสมาชิก เพื่อจะได้ทราบว่าใครเป็นผู้เสียหาย เพราะผู้เสียหายเท่านั้น จึงจะมีอำนาจเป็นผู้ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย ถ้ามิใช่ผู้เสียหายแล้วผู้นั้นก็ไม่มีอำนาจที่จะไปร้องทุกข์ ตัวอย่างเช่นสมาชิกได้นำเงินมาสงเคราะห์สหกรณ์โดยส่งแก่ประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการรับเงินไว้แล้วไม่ได้ออกไปเสร็จรับเงินของสหกรณ์ให้โดยอ้างว่าจะนำไปเสร็จมามอบให้ภายหลัง แต่ก็ไม่ได้ออกไปและได้นำเงินจำนวนนั้นไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวเสีย กรณีเช่นนี้ ผู้เสียหายคือสมาชิก ที่จะต้องไปร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่นั้นว่า ประธานกรรมการเป็นผู้ยักยอกเงินของสมาชิกแต่ถ้าประธานกรรมการได้ออกใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์ให้สมาชิกเป็นหลักฐานแล้วประธานกรรมการนำเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวเสีย ผู้เสียหายคือสหกรณ์ เพราะเงินจำนวนนี้เป็นของสหกรณ์แล้วคณะกรรมการดำเนินการจะต้องมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้แทนของสหกรณ์ไปร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมอบอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการจะมอบโดยเป็นมติของคณะกรรมการดำเนินการหรือทำเป็นหนังสือ

มอบอำนาจก็ได้ อนึ่ง ถ้าผู้เสียหายซึ่งมิใช่สหกรณ์จะไม่ร้องทุกข์ด้วยตนเองแต่จะทำเป็นหนังสือมอบอำนาจให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปร้องทุกข์แทนก็ได้

2. การร้องทุกข์จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย คือ ต้องไปกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวกระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ แต่ถ้าผู้เสียหายไปร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้เป็นหลักฐานกันคดีขาดอายุความก็ถือว่าร้องทุกข์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบไว้ก็ดี มิใช่เป็นการร้องทุกข์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะมิได้เจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ฉะนั้นการร้องทุกข์ที่ถูกต้องชัดแจ้งว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำการทุจริตในความผิดฐานใดเป็นเงินเท่าใด มีความประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ทุจริตมาลงโทษตามกฎหมาย พร้อมทั้งให้คืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหายด้วย นอกจากนี้ความผิดทางอาญาซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้เช่นความผิดฐานยกยอก ข้อโกง เป็นต้น จะต้องร้องทุกข์หรือฟ้องคดีภายในสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดด้วย มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

3. ถ้าเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของสหกรณ์ ซึ่งมีสาเหตุจากการทุจริต แต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อจงใจหรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายจากการกระทำของกรรมการพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ กรณีเช่นนี้มีมิใช่เป็นความผิดทางอาญา แต่เป็นความรับผิดชอบทางแพ่งสหกรณ์จะต้องดำเนินการให้ผู้รับผิดชอบทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้เป็นหลักฐานทันที พร้อมทั้งจัดหาหลักประกันให้คุ้มกับหนี้ด้วย ถ้าผู้รับผิดชอบไม่ยอมทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้เป็นหลักฐานสหกรณ์จะต้องดำเนินคดีทางแพ่งแก่ผู้นั้นเพื่อชดเชยค่าเสียหายแก่สหกรณ์ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวให้สหกรณ์จังหวัดรายงานนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) พ.อ.สุรินทร์ ชลประเสริฐ

(สุรินทร์ ชลประเสริฐ)

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 2825845